

№20 Т. Бердияров атындағы жалпы орта мектебінің 2022-2023 оқу жылы

Педагог-психологтың атқарған жұмыс есебі

Мақсаты: Оқушылардың жеке және жас ерекшеліктерін, тұлғаралығын өзара ерекшеліктерін зерттеу. Оқушылардың психикалық және тұлғалық дамуындағы ауытқуларды болдырмау, жалпы оқу дағдысымен біліктілікті дамыту. Педагогикалық үрдістердегі қатысушыларға мәселелерді шешуге көмектесу, психологиялық мәдениетін көтеру.

Психологиялық қызметтің міндеті:

- Өмірге икемді, алдағы атқаратын істерді толық сезе білетін, өмірге көзқарасы қажетті дәреже таныта алатын тұлғаны тәрбиелеу;
- Әрбір оқушыға мақсатты айқын мәдени - өнімдік тұлға болуға әсер ету;
- Әрбір оқушының өз мінез-құлқының мүмкіндіктерін ашуға көмектесу;
- Ұжымда жағымды психологиялық хал-ахуалдың болуына әсер ету;
- Жекелеген ауытқушылықтардың алдын –алу;
- Бәсекеге қабілетті маман даярлауға психологиялық әсер ету.

№20 Т. Бердияров атындағы жалпы орта мектептің психологиялық қызметтің негізгі бағыттары

Психологиялық зерттеу

Мақсаты: Тұлғаның жеке және жас ерекшеліктерін, сондай-ақ тұлға аралық өзара ерекет ерекшеліктерін зерттеу, жан-жақты толық мүмкіндіктерін ашу.

Психологиялық алдын-алу

Мақсаты: Тұлғаның психикалық және тұлғалық дамуында кездесетін сәтсіздіктерге ескерту жасау, алдын алу шараларын ұйымдастыру.

Психологиялық түзету, дамыту

Мақсаты: Тұлғаның психикалық және тұлғалық дамуындағы кездескен келенсіздіктерді теңестіру, түзету жұмыстары, жалпы оқу дағдысы мен біліктілік деңгейін арттыру.

Психологиялық кеңес беру

Мақсаты: Педагогикалық үрдіске қатынасушылардың барлығына дамыту, оқыту, тәрбиелеу мәселелері бойынша кеңестер беру.

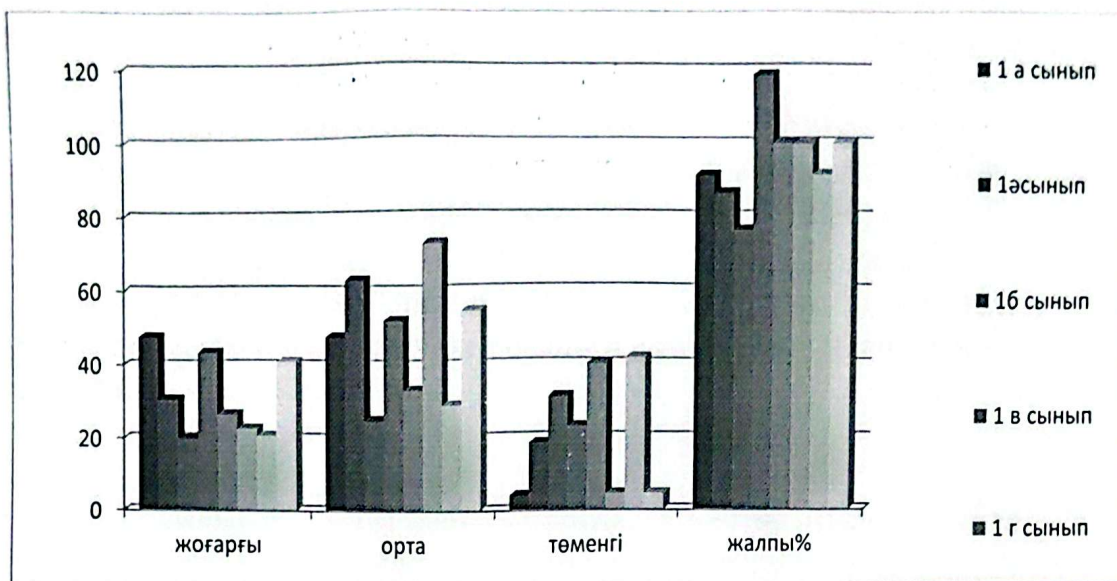
Психологиялық азарту

Мақсаты: Педагогикалық үрдіске қатынасушылардың психологиялық мәдениетін көтеріп, психологиялық білімге жұмылдыру шаралар ұйымдастыру.

Психологиялық диагностика

Психологиялық диагностика бағыты бойынша І-токсанда І-сынып оқушыларына танымдық қабілетті арттыратын тестер, тренинг ойын жаттығулар жүргізілді. І-сыныптардан балалардың танымдық қабілетін

арттыратын, мектепке дайындығын анықтау мақсатында Керн-Йрасек тесті алынды.

Психодиагностика жүргізу кезеңдері:

I. Оқушымен жеке әңгіме-сұхбат

- Жалпы өзі жайлы толығырақ ақпарат алу;
- Мектептегі сыныпаралық ауысуындағы қиындық себебін білу;
- Отбасымен, достарымен қарым-қатынасын білу;

Диагностикалық жұмыстар келесі бағыттар бойынша жүзеге асырылды:

- 3 сыныптар

3 сыныптардың «Графикалық диктант» әдістемесі.

- 4 сыныптар

Сауалнама, «Менің отбасым» әдістемесі.

Мақсаты: оқушы бойындағы мазасыздықтың басым түрін анықтау.

- 6 сыныптар

Жеке қызығушылықтар сауалнамасы «Қызығушылық картасы».

Сурет әдістемесі «Үй адам ағаш».

- 7 сыныптар

Жеке қызығушылықтар сауалнамасы «қызығушылық картасы».

- 8 сыныптар

Айзенктің мінезді анықтау сауалнамасы.

«Өз-өзіңе сенімділік» әдістемесі.

- 11 сыныптар

Мамандыққа байланысты сауалнамалар алынды, сарапталды. Тренинг сабақтар өтілді.

Жоғары буын 10-11 сыныптардағы кейбір оқушыларға мамандыққа байланысты, таңдау пәндеріне байланысты кеңестер, берілді, тренингтер өтілді.

5-11 сынып арасында аутодеструктивті мінез-құлықтың алдын алу мақсатында «Бес терек» жобасының кабинеттік және далалық талдауы жасалды, оқушылар арасында эссе, сауалнама, проективті «үй», «ағаш», «адам», «жаңбыр астындағы адам» әдістері алынды, талданып сарапталды. Сынып аралық тәуекел тобына жатқызылған оқушылар анықталып есепке алынды. Оны психологтың жеке тізіміне алып, онымен жеке сұқбаттасу, кеңес беру, т.б жұмыстар жүргізілді.
Психологиялық зеріттеу:

5-11 сынып арасында зеріттеу нәтижесіне сүйене отырып тәуекел тобына 76 оқушы тіркелді. Тәуекел тобына тіркелген 76-оқушының, 74- оқушы жасыл деңгейде, 1- оқушы сары деңгейде, 1- оқушы қызыл деңгейге тіркелді.

Аутодеструктивті мінез-құлықты оқушыларды болдырмау мақсатында ата аналармен жұмыстар төмендегідей атқарылды. «Сіз балаңыздың досын танысыз ба?» тақырыбында ата-аналарға пікір талас ұйымдастырылды. Ата аналардың барлық ойлары тыңдалып, ата анамен бала арасындағы түсініспеушіліктің ортадағы тығыз байланыстың болмауынан, көп көңіл бөлмеуден болатыны туралы ортаға ой тасталды.

Ертежүктілікке байланысты қыздарға дөңгелек үстел ұйымдастырылды.

«Ұл бала мен қыз бала сыйластығы» тақырыбында тренинг өткізілді.

5 –сынып оқушыларының ата аналарынан «жақсы тәрбиеші, үлгілі ата ана бола аласыз ба?» тақырыбында сауалнама алынып, сарапталды. Нәтижесінде: ата аналар баласымен қарым-қатынасты одан ары нығайту керек екендігі анықталды. Достарын білуге ,сол дастарының немен айналысатын бақылауда ұстау қажеттігі байқалды.

5-7 сынып оқушылары арасында «Менің отбасым- сыйластық орнаған орта» тақырыбында эссе алынды. Эссе қорытындысына анықталғаны оқушылар мен ата аналар арасында сыйластықтың бар екені, отбасындағы бір – біріне деген құрметтің түзу жолға қойылғандығы анықталды.

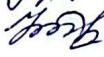
8-сынып оқушыларына «Зорлық-зомбылыққа жол жоқ!» тақырынды ауқымды дебат өткізілді. Оқушылар арасындағы келеңсіз оқиғаларды болдырмау, алдын алау мақсатында. Оқушылардың тұшымды ой пікірі тыңдалды.

Қорытынды: Жалпы өткізілген тренингтер мен тестер мақсатына жетті.

Барлық оқушылар белсене қатысып, қызығушылық танытты. Әр бір түзету дамыту жұмыстарына жеке кеңес, топтық жұмыс, психологиялық ағарту жұмыстарынан оқушылар өзіне оң нәтиже алды деп есептеймін. Білім мен тәрбие алу барысында танымдық қабілеттерінің артуына оң әсерін тигізді.

Ұсыныс:

- Оқу-тәрбие үрдісінде қиындық тудыратын оқушыларға ерекше көңіл аударып, жекеше жұмыстарды жандандыру.
- Ата-аналардың өз балаларына деген сенімділігі мен қарым-қатынасының төменгі көрсеткішін жоғарлату мақсатында әртүрлі тақырыптарда тренингтер өткізу.

Педагог-психолог: А.Айботаева
 Ж. Ильясова